

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Auctoritates utriusque Testamenti

Nicolaus <de Hanapis>

[Straßburg], um 1475-80

De derisione - De duricia cordis

[urn:nbn:de:bsz:31-313490](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313490)

a fide mitebat auertere dicens o ple-
ne omni dolo Actuum. xij.
Quero discretio nis modo paul⁹ ar-
guit romanos et ex gentib⁹ couer-
sos q^z supba intencione volebat se
sibi inuice supponere omes vtr⁹q^z
peccasse et dei misericordia indigere
Nam gentiles legis naturalis et iur-
dei legis moysayce fue. unt transgres-
sores Romanorum. iij.
Corinthios arguit paul⁹ de hoc q^z
xpus in eis diuidi videbatur dicen-
te vno ego sum pauli. alio ego sum
appollo. 1. Corinthiorum. ij.
Replendit etia eos de reuerentia cir-
ca sumptione eucaristie. 1. Corin. vij.
Item replendit eos q^z multa ap-
pollinis grauia sustinuerunt et ipm
vt decuit in reuerentia non habue-
runt. 1. Corinthiorum. ij.
Item de errore circa resurrectionem
mortuorum. 1. Corinth. xv.
Mandauit thessalonicensib⁹ argue-
re inquiete ambulantes et nichil ope-
rantes sed curiose agentes. 1. Thes-
salonicenses. iij.

De derisione.

Uri soccoth et phaniel deri-
serunt gedeonem zaber et sal-
mana psequente et ideo ma-
le eis accidit Judicij. viij.
Contempnit nabal verba nuncioz⁹
dauid dicens quis est ille dauid. 1.
Regum. xxv.
Michol videns regem desaltantem
dirisit. 1. Regum. vij.
Jesabel achab regem virum suu de-
risit dices grandis auctoritatis es et
bene regis regnu isrl. 1. Regu. xij.
Pueri helyseum deridentes et dicen-
tes ascende calue a duab⁹ bestijs de-

uorati sunt. 1. Regum. ij.
Cursores ezechie pgebant de ciui-
tate ad ciuitate pdicantes vt filij isrl
couerterent ad dnm at illi deridebant
eos ac sublanabāt. 1. Paral. xxx.
Misit dñs pphetas pplo eo q^z par-
ceret eis et de habitaculo suo ac illi
sublanabāt nuncios dñi sic paruipē-
debat. simones ei⁹. 1. Paral. xxxij.
Execrato thobia deridebant eū pa-
rentes eius dicentes vbi est pacien-
cia tua et spes tua Thobie. ij.
Percussus job vlcere pessimo deri-
sit eū vxor sua et dixit adhuc tu per-
manes in tua simplicitate **B**enedic
deo et morere. Job. ij.
Cristus multipliciter derisus fuit
Luce. vij.
Si esset propheta Mathei. ix.
Et quare cum peccatorib⁹ et publi-
canis manducat ille Mathei. ix.
Item quando dicebat puella nō est
mortua deridebant eū Luce. ix.
Et in multis locis vbi agitur de pa-
cientia eius.
Judei audientes aplos varijs liguis
loquentes deridebant eos dicentes q^z
multo pleni sunt Actuum. ij.
Quādo audierūt attenienses paulū
resurrectionē mortuorum pdicantem
quidā iridebant eum Actuum. xvij.

De detractione.

Vxor pharaonis impie detra-
xit ioseph apud dñm suum
Gen. xxxvij. Exodi. r.
Dixit pharao moyse cui dubiū est
q^z pessime cogiteris p qd patz mali
bonis frequē mala et fla iponūt.
Nocuti sūt maria et aaron cōtra mo-
ysen modica occasione hira sed sta-
tim secuta ē vltrix pena Nūi. xij.

Siba seru⁹ miphibosech nequiter
detraxit dño suo dauid et fides mi-
nis cito ei adhibita. 1. Regū. xvj.
Venerunt aduersus ionathan viri
pestilentes ex israhel vt interpellaret
regem alexandriū aduersus eū sed
ipse nō inten debat eis. 1. Macha. x.
Scribe et pharisei xpo detraxerunt
dicentes eum samarit anum et demo-
nium habentem blasphemum voca-
cem carnium gentis subuersorem se-
ductorem populi phibentem tribu-
ta dare cesari et mlt̄a alia vt in euā-
gelio apparet.

De dilectione dei.

Quotus dñs legem moyfi
ait ego sum dñs deus facies
misericordiam in milia hijs
qui diligunt me Exodi. xxx.

Principium et perfectio est dilectio

Vnde moyses post repetita manda-
ta ait dominum deum tuum diliges
Deutronomij. vi.

Item quid petit dñs deus tu⁹ a te
mhi q̄ diligas eū Deutro. xij.

Iosue senex et longeu⁹ vocauit isra-
hel et monēs eos de multis dixit hoc
tantū diligentissime peccaue mhi vt
tu diliges dñm deū Iosue. xiiij.

De rege dauid dicit de omni corde
suo laudauit deū et dilexit dñm qui
fecit illum Ecclesia lici. xlvij.

Salomon dilexit dominum ambu-
lans in preceptis dauid patris sui.
1. Regum. ij.

Magdalene dimissa sūt peccata mlt̄
ta quomā dilexit multū Luce. viij.

Cōmissurus xps petro gregem suū
ter quesit eum diligeret at ille re-
spondit tu scis domine quia amo te
Johannis. xxi.

10
Oultum dilexit xpm paulus qui
dixit Quis nos separabit a caritate
dei Romanorum. viij.

Item dixit Si quis non amat ihe-
su xpm anathema fit. 1. Corinthe. xvi.

Item nos diligamus xpm qm̄ ipse
prior dilexit nos. 1. Johannis. iij.

De dilectione proximi.

Abraham deum sollicitē pro
sodomitis orabat q̄ signum
erat magne dilectionis Ge-
nesis. xvij.

Oultum dilexit moyses proximos
et subditos qui orans deū pro pec-
catis eorum ait aut dimitte popu-
lo noxam hęc aut dele me de libro
in quo me scripsisti Exodi. xxxij.

Amma ionathe colligata est amme
dauid quam dilexit vt animā suam
1. Regum. xviij.

Ostendit dauid amicum diligere in
planctu ionathe inimicū vt in plan-
ctu saul. 1. Regū. i.

Proximum in planctu abner. secū-
do 1. Regum. iij.

Filium malū et sibi aduersariū in
planctu absolomis ibidē xviij. et. xix.

Tantam vult nos deus erga prox-
imum habere dilectionem vt peccan-
tem vsq; septuagies septies dimittit
tat Mathei. xvij.

De discordia.

Prima discordia orta est de
inuidia cayn et abel Gene-
sis. iij.

Inter abraham et loth discordiam
fecerunt pastores Genesis. xij.

Factum est etiā iurgium pastorū adū-
sus ysaac habebat enī ipse magnam
possessionem vt patet Gen. xxvj.

Oderat esau iacob ppter benedictio-
nem qua benedixit ei pater loco sui
Genesis. xxvii.

Sichem rapuit et oppressit dimam
filia iacob ppter qd facta est discor-
dia inter filios iacob et habitatores
terre eius Genesis. xxxiii.

Multociens iurgati sunt filij isra-
hel adusos moysen in deserto ppter
defecta potus Exodi. xvii. ppter de-
fectum cibi Exodi. xv.

Itē ad aqs cōtradictionis Num. xx.
Discordia nimis in honesta fuit in-
ter absolon et dauid patrem suum
qui eam suscitauit. Sed absolon su-
spensus est. 1. Regū. xvii.

Facta est cōtencio inter discipulos
xpi quis eorum videretur esse ma-
ior Marci. ix.

Ubi dicit dissensio facta est in tur-
ba ppter eū sed hoc nō placuit xpo
vt ptz p illud qd sequit Luce. xxii.
Murmur erat de xpo in turba alij
dicebant qz bonus alij vero nō sed
seducit turbas ppter qd patet eorū
discordia. 10. rē.

Paulo et barnabam p̄dicantibz in
ciuitate p̄coma diuisa est multitudo
ciuitatis et quidā fuerunt cum di-
scipulis quidā contra Actū. xij.

Occasione iohānis marci quē pau-
lus volebat ad ministeriū euangeli-
j recipere facta est dissensio inter pau-
lum et barnabam ita qz ab inuicem
discederent tamen illud totū fuit ad
profectum utilitatem et multiplicati-
onem euangeli-
j.

De duricia cordis.

Quyn post coactionem dñi
peior factus fratrem occidit
Genesis. iij.

Induratum est eoz pharaonis qd
nec per blanda verba moysi nec per
flagella dñi potuit emolliri Exodi.
vi. vii. viii. ix. x. xi.

Filij israhel ad credendū et obedi-
dum deo rebelles fuerunt et ideo ait
de eis dñs cerno qz populus ille du-
re cervicis sit Exodi. xxxij.

Nota qz plures filij israhel audien-
tes mandata dñi contrarium fecerūt
Judicium. ij.

Nely filios suos corripuit sed mi-
chil eis p̄fuit. 1. Regū. ij.

Saul neqz per verba ionathe neqz
per mimas dauid diligendum ipsū
dauid potuit emolliri sed ipm perse-
cutus est et cū lancea ipm voluit oc-
cidere. 1. Regū. xviii. et. xix.

De nabal dicit qz pessimus erat et
maliciosus. 1. Regū. xxv.

Obtebat dñs viris iuda p̄phetas
predicantes vt ad eum redire debe-
rent quos illi audire volebāt ymo
zachariam filii ioiade increpantem
crudeliter occiderūt. 1. Paral. xxiiij.

Ezechia rex iuda misit nuncios in
vniuersum israhel dicens nolite ob-
durare cervices vestras sicut patres
vestri Paralipomion. xxx.

Neatus sephanus iudeos ardentem
increpans ait duri cervice et meir-
cum cordibz vos semper spiritui
sancto resistitis Actū. vj.

De ebrietate.

Ebrietas multa mala facit nā
noe inebriat⁹ vīno denuda-
t⁹ ē in tabernaculo suo Gen. ix.

Loth inebriatus incestum cū filia-
bus suis cōmisit Gen. xix.

Sedit populus comedere et bibere
et surrexerunt ludere Exodi. xxxij.